

SVJETSKI ANTIDOPINŠKI KODEKS

**MEĐUNARODNI STANDARD ZA
EDUKACIJU**

SIJEČANJ 2021.

Međunarodni standard za edukaciju

Međunarodni standard za edukaciju Svjetskog antidopinškog kodeksa obavezan je *Međunarodni standard* razvijen kao dio svjetskog antidopinškog programa u konzultaciji s *potpisnicima*, javnim tijelima i ostalim relevantnim dionicima.

Izvršni odbor *WADA* – e prvi je put usvojio i odobrio *Međunarodni standard za edukaciju* 7. studenoga 2019. na Petoj Svjetskoj konferenciji o dopingu u sportu u Katowicama te stupa na snagu 1. siječnja 2021.

Izdavač:

Svjetska antidopinška agencija
Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700) PO Box 120
Montreal, Quebec, Kanada H4Z
1B7

URL: www.wada-ama.org

Tel: +1 514 904 9232

Faks: +1 514 904 8650

E-mail: code@wada-ama.org

SADRŽAJ

PRVI DIO: UVOD, ODREDBE KODEKSA, ODREDBE I DEFINICIJE MEĐUNARODNOG STANDARDA	4
1.0. UVOD I OPSEG	5
2.0. ODREDBE KODEKSA	5
3.0. DEFINICIJE I TUMAČENJE	5
<i>No table of contents entries found.</i> 3.1. Definirani pojmovi iz Kodeksa korišteni u <i>Međunarodnom standardu za edukaciju</i>	5
3.2. Definirani pojmovi iz <i>Međunarodnog standarda</i> za sukladnost s <i>Kodeksom</i>	9
3.3. Definirani pojmovi jedinstveni za <i>Međunarodni standard za edukaciju</i>	9
3.4. Tumačenje	10
DRUGI DIO: STANDARDI ZA EDUKACIJU	11
4.0. PLANIRANJE PROGRAMA EDUKACIJE	11
4.1. Razvoj plana <i>edukacije</i>	11
4.2. Procjena trenutne situacije	12
4.3. Stvaranje skupine za <i>edukaciju</i>	12
4.4. Ciljevi i aktivnosti	14
4.5. Praćenje	14
5.0. PROVEDBA PROGRAMA EDUKACIJE	14
6.0. VREDNOVANJE PROGRAMA EDUKACIJE	15
TREĆI DIO: ULOGE I ZADAĆE, SURADNJA I ODGOVORNOST POTPISNIKA	16
7.0. ULOGE I ODGOVORNOSTI POTPISNIKA	16
7.1. Općenito	16
7.2. <i>Nacionalne antidopinške organizacije</i>	16
7.3. Međunarodni savezi	17
7.4. <i>Organizatori velikog sportskog događaja</i>	18
7.5. <i>Nacionalni olimpijski odbori/Nacionalni paraolimpijski odbori</i>	19
7.6. <i>Regionalne antidopinške organizacije</i>	19
7.7. Svjetska antidopinška agencija (<i>WADA</i>)	20
8.0. SURADNJA I PRIZNAVANJE DRUGIH POTPISNIKA	20
9.0. ODGOVORNOST	21

PRVI DIO: UVOD, ODREDBE KODEKSA, ODREDBE I DEFINICIJE MEĐUNARODNOG STANDARDA

1.0. Uvod i opseg

Međunarodni standard za edukaciju obavezan je međunarodni standard stvoren u sklopu svjetskog antidopinškog programa.

Glavna je svrha *Međunarodnog standarda za edukaciju* potpora očuvanju sportskog duha kako je navedeno u *Kodeksu* te promicanje čistog sportskog okoliša. Prepoznato je da većina *sportaša* želi čisto natjecanje i nema namjeru *koristiti zabranjene tvari ili metode* te imaju pravo na istovjetne uvjete.

Edukacija, kao jedna od strategija prevencije naglašenih u *Kodeksu*, teži promicanju ponašanja u skladu s vrijednostima čistog sporta, kao i pomoći u prevenciji dopinga kod *sportaša* i drugih *osoba*. Glavno načelo *Međunarodnog standarda za edukaciju* jest da *sportaševo* prvo iskustvo s antidopingom treba biti kroz *edukaciju*, a ne kroz *dopinšku kontrolu*.

Međunarodni standard za edukaciju ima tri glavna cilja u podržavanju ove svrhe.

Prvi je cilj uspostavljanje obaveznih standarda koji pružaju podršku *potpisnicima* u planiranju, provedbi, praćenju i vrednovanju učinkovitih programa edukacije kako je propisano u odredbi 18. *Kodeksa*. *Kodeks*, *Međunarodni standard za edukaciju* i smjernice za edukaciju posloženi su tako da *Kodeks* daje okvir za *edukaciju*, *Međunarodni standard za edukaciju* donosi načela i minimalne standarde za programe edukacije, a smjernice za edukaciju pomažu *potpisnicima* u razvijanju i unaprjeđivanju njihovih programa edukacije.

Drugi cilj *Međunarodnog standarda za edukaciju* jest:

- a) definiranje izraza u polju *edukacije*
- b) pojašnjenje uloga i odgovornosti svih *potpisnika* zaduženih za planiranje, provedbu, praćenje i vrednovanje programa edukacije.

Treći je cilj *Međunarodnog standarda za edukaciju* pomaganje *potpisnicima* da maksimalno iskoriste svoja sredstva na način da:

- a) zahtijeva od *potpisnika* da stvore edukacijsku skupinu koja će u najmanju ruku obuhvatiti *sportaše* u *skupini određenoj za testiranje* i *sportaše* koji se vraćaju nakon što im je izrečena sankcija

- b) potiče *potpisnike* da surađuju s drugima i koordiniraju svoje *edukacijske* aktivnosti kako bi se smanjilo ponavljanje
- c) potiče *potpisnike* da uzmu u obzir korist obrazovanja šire populacije kroz program edukacije temeljene na vrijednostima promicanja sportskog duha i njegovanja okruženja čistog sporta
- d) potiče *potpisnike* da iskoriste resurse i stručnost drugih tijela, uključujući vlade, znanstvenike i obrazovne ustanove.

2.0. Odredbe Kodeksa

Sljedeća poglavlja iz *Kodeksa 2021* izravno se odnose na *Međunarodni standard za edukaciju*:

- Uvod
- Odredba 18. *Kodeksa: Edukacija*
- Odredba 20. *Kodeksa: Dodatne uloge i odgovornosti potpisnika i WADA – e*
- Odredba 21. *Kodeksa: Dodatne uloge i odgovornosti sportaša i drugih osoba.*

3.0. Definicije i tumačenje

3.1. Definirani pojmovi iz *Kodeksa 2021* korišteni u *Međunarodnom standardu za edukaciju*

ADAMS (The Anti-Doping Administration and Management System):

sustav za antidopinšku administraciju i upravljanje internetski je alat za upravljanje bazom podataka, a služi za unos, pohranu i razmjenu podataka te izvještavanje. Dizajniran je tako da pomaže dionicima i WADA – i u antidopinškom djelovanju u skladu s propisima o zaštiti podataka.

Antidopinška organizacija (Organizacija za borbu protiv dopinga):

WADA ili *potpisnik* koji je odgovoran za prihvaćanje pravila za pokretanje, provođenje ili nametanje bilo kojeg dijela postupka dopinške kontrole. To uključuje, npr. Međunarodni olimpijski odbor, Međunarodni paraolimpijski odbor, druge *organizatore velikog sportskog događaja* koji provode testiranja na svojim *sportskim događajima* te međunarodne saveze i *nacionalne antidopinške organizacije*.

Biološka putovnica sportaša: program i metode prikupljanja i uspoređivanja podataka na način koji je opisan u *Međunarodnom standardu za testiranje i istrage* te u *Međunarodnom standardu za laboratorije*.

Dopinška kontrola: svi koraci i postupci, od planiranja rasporeda testiranja do konačnog rješavanja žalbe i provedbe *posljedica*, uključujući sve korake i postupke između kao što su testiranje, istrage, podaci o lokaciji, *TUE* – i (terapijska izuzeća), prikupljanje i postupanje s uzorcima, laboratorijska analiza, *postupanje s rezultatima* te istrage i postupci vezani uz kršenja odredbe 10.14. (*Status tijekom nepodobnosti ili privremene suspenzije*).

Edukacija: proces učenja usvajanja vrijednosti i razvoja ponašanja koje štiti i podupire sportski duh te sprječavanja namjernog i nenamjernog dopinga.

Kodeks: Svjetski antidopinški kodeks.

Maloljetnik: fizička osoba koja nije navršila osamnaest godina.

Međunarodni događaj: *sportski događaj* ili *natjecanje* na kojem Međunarodni olimpijski odbor, Međunarodni paraolimpijski odbor, međunarodni savez, organizator velikog sportskog događaja ili neka druga međunarodna sportska organizacija djeluje u funkciji tijela koje upravlja *sportskim događajem* ili imenuje svoje stručne dužnosnike za taj *sportski događaj*.

Međunarodni standard: standard koji je usvojila WADA kao potporu Kodeksu. Usklađenost s *međunarodnim standardom* (za razliku od drugog alternativnog standarda, prakse ili postupka) mora biti dovoljna da se zaključi kako su postupci koje propisuje *međunarodni standard* propisno provedeni. *Međunarodni standardi* uključuju sve *tehničke dokumente* izdane u skladu s *međunarodnim standardom*.

Mjesta odvijanja natjecanja: mjesta koja je za to odredilo tijelo koje upravlja *sportskim događajem*.

Nacionalna antidopinška organizacija (Nacionalna organizacija za borbu protiv dopinga): subjekt koji svaka država ovlašćuje i proglašava primarno odgovornim za prihvaćanje i provođenje antidopinških pravila, za organiziranje prikupljanja *uzoraka*, za postupanje s rezultatima i vođenje saslušanja, a sve to na nacionalnoj razini. Ako nadležna vlast nije imenovala takav subjekt, ulogu subjekta preuzima *nacionalni olimpijski odbor* dotične države ili subjekt koji on sam odredi.

Nacionalni sportski događaj: *sportski događaj* ili *natjecanje* koje uključuje *sportaše međunarodne ili nacionalne razine*, ali koje nije *međunarodni sportski događaj*.

Nacionalni olimpijski odbor: organizacija koju priznaje *Međunarodni olimpijski odbor*. Izraz *nacionalni olimpijski odbor* mora obuhvaćati i nacionalnu sportsku konfederaciju u onim državama u kojima nacionalna sportska konfederacija preuzima uobičajene odgovornosti *nacionalnoga olimpijskog odbora* u domeni antidopinških aktivnosti.

Natjecanje: jedna utrka, utakmica, igra ili jedno pojedinačno sportsko natjecanje, npr. košarkaška utakmica ili finalna atletska olimpijska utrka na 100 metara. Što se tiče etapnih utrka ili drugih sportskih natjecanja na kojima se nagrade dodjeljuju dnevno ili u međuvremenu, razliku između pojedinačnog *natjecanja* i *sportskog događaja* treba odrediti u skladu s pravilima pojedinog međunarodnog saveza.

Obrazovanje: vidjeti Edukacija.

Organizator velikog sportskog događaja: kontinentalne udruge *nacionalnih olimpijskih odbora* i druge međunarodne multidisciplinarne sportske organizacije koje djeluju kao tijelo koje upravlja svakim kontinentalnim, regionalnim ili drugim *međunarodnim sportskim događajem*.

Osoba: fizička osoba, organizacija ili drugi subjekt.

Potpisnici: subjekti koji potpisuju *Kodeks* i pristaju pridržavati ga se u skladu s poglavljem 23.

Prateće osoblje sportaša: svaki trener, menadžer, posrednik, timski djelatnik, medicinsko ili pomoćno medicinsko osoblje, roditelj ili bilo koja druga osoba koja radi sa *sportašima*, sudjeluje u liječenju sportaša ili pomaže sportašima koji sudjeluju ili se pripremaju za sudjelovanje na *sportskom natjecanju*.

Regionalna antidopinška organizacija (Regionalna organizacija za borbu protiv dopinga): regionalni subjekt kojeg imenuju države članice zadužen za koordinaciju i upravljanje dijelovima nacionalnih antidopinških programa koji su mu stavljeni u nadležnost, što može uključivati prilagodbu i provedbu antidopinških pravila, planiranje i prikupljanje *uzoraka*, postupanje s rezultatima, pregled *TUE – a (terapijskih izuzeća)*, provođenje saslušanja i provođenje *obrazovnih* programa na regionalnoj razini.

Skupina određena za testiranje: skupina *sportaša* najviše razine koju određuje međunarodni savez na međunarodnoj razini, a *nacionalna antidopinška organizacija* na nacionalnoj razini. Ova je skupina najčešće podvrgnuta *testiranju na natjecanju* i *testiranju izvan natjecanja* u okviru planiranog rasporeda testiranja dotičnoga međunarodnog saveza ili *nacionalne*

antidopinške organizacije, stoga mora dostaviti podatke o lokaciji kako je navedeno u odredbi 5.5. i Međunarodnom standardu za testiranje i istrage.

Sportaš: svaka osoba koja se natječe na sportskim događajima na međunarodnoj razini (prema definiciji svakog međunarodnog saveza) ili na nacionalnoj razini (prema definiciji *nacionalne antidopinške organizacije*). *Antidopinška organizacija (organizacija za borbu protiv dopinga) može primjenjivati antidopinška pravila na sportaše koji nisu sportaši međunarodne razine ni sportaši nacionalne razine te ih tako uključiti u definiciju sportaša. Kada je riječ o sportašima koji nisu ni sportaši međunarodne razine ni sportaši nacionalne razine, antidopinška organizacija može izabrati između sljedećeg: provoditi ograničena testiranja ili ih uopće ne provoditi; analizirati uzorke u manjem opsegu od standardnog izbornika za analizu uzoraka na zabranjene tvari; zatražiti ograničene podatke o lokaciji ili ih uopće ne tražiti; ne tražiti TUE – e. Međutim, ako sportaš za kojega je nadležna antidopinška organizacija, a koji se natječe ispod međunarodne ili nacionalne razine, prekrši antidopinško pravilo iz odredbe 2.1., 2.3. ili odredbe 2.5., moraju se primijeniti posljedice navedene u Kodeksu. U smislu odredbe 2.8. i 2.9. te u svrhu obrazovanja i informiranja o borbi protiv dopinga sportaš je svaka osoba koja sudjeluje u sportu pod nadležnošću svakog potpisnika, svake vlade ili svake druge sportske udruge koja je prihvatila Kodeks.*

[Komentar: Pojedinci koji sudjeluju u sportu mogu se svrstati u jednu od pet kategorija: 1) sportaš međunarodne razine, 2) sportaš nacionalne razine, 3) pojedinci koji nisu sportaši međunarodne razine niti sportaši nacionalne razine, ali nad kojim je međunarodni savez ili nacionalna antidopinška organizacija odredila svoju nadležnost, 4) rekreativni sportaš i 5) pojedinci nad kojima nije nadležan niti jedan međunarodni savez ili nacionalna antidopinška organizacija. Svi sportaši međunarodne ili nacionalne razine podliježu antidopinškim odredbama iz Kodeksa na precizno definiranoj međunarodnoj ili nacionalnoj sportskoj razini, koja treba biti jasno naznačena u antidopinškim pravilima međunarodnih saveza i nacionalnih antidopinških organizacija.]

Sportaš međunarodne razine: sportaši koji se natječu u sportu na međunarodnoj razini prema definiciji svakog međunarodnog saveza u skladu s Međunarodnim standardom za testiranje i istrage.

[Komentar: U skladu s Međunarodnim standardom za testiranje i istrage, međunarodni savez slobodno može odrediti kriterije koje će primjenjivati za klasifikaciju sportaša kao sportaša međunarodne razine, npr. rangiranjem, sudjelovanjem na određenim međunarodnim sportskim događajima, po tipu licence itd. Međutim, te kriterije mora objaviti u jasnom i sažetom obliku kako bi sportaši mogli brzo i lako utvrditi kada će biti klasificirani kao sportaši međunarodne razine. Na primjer, ako kriteriji uključuju sudjelovanje na određenim međunarodnim sportskim događajima, tada međunarodni savez mora objaviti popis tih međunarodnih sportskih događaja.]

Sportaš nacionalne razine: sportaši koji se natječu u sportu na nacionalnoj razini prema definiciji svake *nacionalne antidopinške organizacije* u skladu s *Međunarodnim standardom za testiranje i istrage*.

Sportski događaj: niz pojedinačnih *natjecanja* koja se održavaju zajedno pod jednim tijelom koje upravlja *sportskim događajem* (npr. Olimpijske igre, svjetska prvenstva međunarodnog saveza ili Panameričke igre).

Stroga odgovornost: pravilo koje određuje da sukladno odredbama 2.1. i 2.2. nije nužno da *antidopinška organizacija* utvrdi *sportaševu* namjeru, *krivnju*, nemarno ponašanje ili svjesno korištenje kako bi se utvrdilo kršenje antidopinškog pravila.

Terapijsko izuzeće (TUE): *terapijsko izuzeće* omogućuje *sportašu* korištenje *zabranjene tvari* ili *zabranjene metode* iz medicinskih razloga isključivo u uvjetima iz odredbe 4.4. i *Međunarodnog standarda za terapijska izuzeća*.

Testiranje: dijelovi postupka *dopinške kontrole* koji obuhvaćaju planiranje raspodjele testiranja, prikupljanje *uzorka*, rukovanje *uzorkom* i prijevoz *uzorka* u laboratorij.

WADA: Svjetska antidopinška agencija.

3.2. Definirani pojmovi iz *Međunarodnog standarda za sukladnost s Kodeksom*

Sukladnost s Kodeksom: poštivanje svih odredbi *Kodeksa* i/ili *međunarodnih standarda* koji se odnose na dotičnog *potpisnika* kao i posebni uvjetikoje odredi izvršni odbor *WADA* – e u skladu s odredbom A.3(r).

3.3. Definirani pojmovi jedinstveni za *Međunarodni standard za edukaciju*

Davanje informacija: dostupnost točnog i ažuriranog sadržaja vezanog uz čisti sport.

Edukacija o antidopingu: obrazovanje o antidopinškim temama u svrhu razvoja kompetencija ponašanja u čistom sportu i donošenja informiranih odluka.

Edukacija temeljena na vrijednostima: provedba aktivnosti s naglaskom na razvoj osobnih vrijednosti i načela pojedinaca. Ona gradi sposobnost polaznika da donosi etički ispravne odluke.

Edukacija vezana uz sportski događaj: bilo koja vrsta *edukacijske* aktivnosti koja se odvija na *sportskom događaju* ili je vezana uz *sportski događaj*.

Edukator: stručna osoba u provedbi *edukacije* koju je u tu svrhu ovlastio *potpisnik*.

Plan edukacije: dokument koji uključuje: procjenu situacije, prepoznavanje skupine za edukaciju, ciljeve, *edukacijske* aktivnosti i postupke praćenja u skladu sa odredbom 4.

Podizanje svijesti: naglašavanje tema i pitanja vezanih uz čisti sport.

Prevenција: odnosi se na intervencije koje se poduzimaju za sprječavanje dopinga. Postoje četiri ključne međusobno povezane strategije prevencije: *edukacija*, odvrćanje, otkrivanje i provedba.

Program edukacije: skup *edukacijskih* aktivnosti koje provodi *potpisnik* radi postizanja planiranih ishoda učenja.

Skupina za edukaciju: popis ciljnih skupina utvrđenih u postupku procjene sustava.

Smjernice za edukaciju: neobavezni dokument u svjetskom antidopinškom programu koji daje smjernice o *edukaciji* i kojeg *WADA* stavlja na raspolaganje *potpisnicima*.

3.4. Tumačenje

3.4.1. Službeni tekst *Međunarodnog standarda za edukaciju* objavit će se na engleskom i francuskom jeziku. U slučaju nepodudarnosti između engleske i francuske verzije, prevagnut će engleska verzija.

3.4.2. Kao i *Kodeks, Međunarodni standard za edukaciju* sastavljen je uzimajući u obzir načela jednakosti, ljudska prava i ostala mjerodavna zakonska načela. On će se tumačiti i primjenjivati u tom smislu.

3.4.3. Komentari uz pojedine odredbe *Međunarodnog standarda za edukaciju* služe kao pomoć u njegovom tumačenju.

3.4.4. Ako nije drugačije navedeno, navedeni odjeljci i odredbe odnose se na odjeljke i odredbe iz *Međunarodnog standarda za edukaciju*.

DRUGI DIO: STANDARDI ZA EDUKACIJU

Pregled

Odredba 18.1. *Kodeksa* zahtijeva od *potpisnika* planiranje, provedbu, praćenje i vrednovanje programa edukacije. U odredbama 4., 5. i 6. opisani su uvjeti za *potpisnike* vezani uz te obavezne aktivnosti.

Kod razvoja programa edukacije *potpisnici* trebaju uzeti u obzir kulturološke i sportske kontekste i potrebe polaznika.

Potpisnici će razviti i provesti program edukacije koji obuhvaća sljedeće četiri sastavnice:

- **edukaciju temeljenu na vrijednostima**: provedba aktivnosti s naglaskom na razvoj osobnih vrijednosti i načela pojedinaca čija je svrha izgradnja sposobnosti polaznika da donose etički ispravne odluke
- **podizanje svijesti**: naglasak na temama i pitanjima vezanim uz čisti sport
- **pružanje informacija**: dostupnost točnog i ažuriranog sadržaja vezanog uz čisti sport
- **edukaciju o antidopingu**: obuka o antidopinškim temama za razvoj kompetencija ponašanja u čistom sportu i donošenja informiranih odluka.

Sve sastavnice moraju biti usklađene u programu edukacije i sve se aktivnosti moraju međusobno nadopunjavati te čuvati sportski duh.

Potpisnici trebaju uzeti u obzir ulogu edukacije u svojoj organizaciji te imati jasnu viziju i konačni ishod svojega programa edukacije. Ciljeve za ostvarenje vizije i ishoda trebaju opisati u planu edukacije.

4.0. Planiranje programa edukacije

Programi edukacije trebaju se temeljiti na dokazima, teoriji edukacije i, kada je moguće, istraživanjima u polju društvenih znanosti.

4.1. Razvoj plana edukacije

4.1.1. *Potpisnici* će dokumentirati svoje edukacijske aktivnosti u planu edukacije. Plan će na zahtjev dostaviti WADA – i te drugim *potpisnicima* uz sažetak na engleskom ili francuskom jeziku.

4.1.2. Kod razvoja plana edukacije *potpisnici* će poduzeti sljedeće korake: procijeniti trenutnu situaciju, odrediti skupinu za edukaciju, zadati jasne ciljeve i vezane aktivnosti te donijeti postupke za praćenje.

4.2. Procjena trenutne situacije

Postupak procjene uzet će u obzir sljedeće:

- 4.2.1.** Procjenu sustava: *potpisnici* će opisati okolinu u kojoj djeluju, uključujući sportski sustav/strukture te nacionalni/međunarodni kontekst.
- 4.2.2.** Utvrđivanje ciljnih skupina: *potpisnici* će sastaviti popis potencijalnih ciljnih skupina za svoj program edukacije koji se prvenstveno odnosi na *sportaše* i *prateće osoblje sportaša*. *Potpisnici* će također potražiti druge agencije/organizacije koje mogu biti zadužene ili imaju potencijal za provođenje edukacije.
- 4.2.3.** Sredstva: *potpisnici* će utvrditi dostupne ili potencijalno dostupne ljudske, financijske i materijalne resurse za provedbu svojih programa edukacije.
- 4.2.4.** Postojeće edukacijske aktivnosti: *potpisnici* će opisati sve svoje postojeće edukacijske aktivnosti.

4.3. Stvaranje skupine za edukaciju

- 4.3.1.** Iz ciljnih skupina opisanih u odredbi 4.2.2. *potpisnici* će odrediti prioritetne skupine koje će uključiti u skupinu za edukaciju.
- 4.3.2.** *Sportaši*: kod uključivanja u skupinu za edukaciju *potpisnici* će uzeti u obzir *sportaše* na koje se odnose njihova antidopinška pravila. U najmanju ruku *potpisnici* će uključiti *sportaše* iz svoje *skupine određene za testiranje* i *sportaše* koji se vraćaju nakon što im je izrečena sankcija. Potiče se *potpisnike* da u svoje skupine za edukaciju uključe veću skupinu *sportaša* ili navedu razloge za neuključivanje u skladu s odredbom 4.3.4. To je potrebno zbog načela da *sportaševo* prvo iskustvo s antidopingom treba biti kroz edukaciju, a ne kroz *dopinšku kontrolu*.
- 4.3.3.** *Prateće osoblje sportaša*: u skladu s odredbom 21.2. *Kodeksa* dužnost je *pratećeg osoblja sportaša* poznavati i poštivati sva antidopinška pravila i politike te utjecati na vrijednosti i ponašanje *sportaša* sukladno antidopinškim stavovima. *Potpisnici* će razmotriti uključivanje *pratećeg osoblja sportaša* iz odredbe 4.3.2 u skupinu za edukaciju. Prednost ima *prateće osoblje sportaša* koje ima najveći utjecaj. *Potpisnici* će u skladu sa svojim mogućnostima *pratećem osoblju sportaša* osigurati

dostupnost potrebnih informacija kako bi shvatili svoju ulogu i odgovornost te pozitivno utjecali na *sportaše*.

Kako je navedeno u *Kodeksu*, sljedeće skupine smatraju se dijelom tog procesa: treneri, menadžeri, agenti, osoblje tima, službenici, medicinsko osoblje, roditelji i ostale *osobe* koje liječe, pomažu ili rade sa *sportašem* koji sudjeluje ili se priprema za sportsko *natjecanje*.

4.3.4. Ako neki *sportaši* ili *prateće osoblje sportaša* neće biti uključeni u skupinu za edukaciju, *potpisnici* će za to navesti razloge i načine rješavanja tog pitanja u budućnosti.

4.3.5. Ostale ciljne skupine: osim *sportaša* i *pratećeg osoblja sportaša*, kod planiranja treba uzeti u obzir i druge ciljne skupine, uključujući, ali ne i ograničeno na:

- djecu i mlade
- nastavnike
- sveučilišne djelatnike i studente
- sportske administratore
- reklamne sponzore
- medijske djelatnike
- ostale *osobe* koje *potpisnici* smatraju relevantnima.

4.3.6. Skupina za edukaciju: nakon utvrđivanja i rangiranja ciljnih skupina *potpisnici* će na temelju sredstava i kapaciteta odabrati osobe koje će uključiti u svoje skupine za edukaciju te će to dokumentirati u planu edukacije.

4.4. Ciljevi i aktivnosti

Plan edukacije navest će glavne ciljeve programa edukacije i sastaviti popis pojedinih ciljeva i vremenskih okvira vezanih uz aktivnosti za ciljne skupine u skupini za edukaciju. Svi ciljevi bit će mjerljivi i vremenski određeni.

4.5. Praćenje

Plan edukacije uključivat će praćenje aktivnosti programa edukacije radi lakšeg izvještavanja i vrednovanja te promicanja kontinuiranog poboljšanja.

5.0. Provedba programa *edukacije*

- 5.1.** Naglasak treba ostati na edukaciji temeljenoj na vrijednostima, posebice kod djece i mladih kroz programe škola i/ili sportskih klubova u suradnji s relevantnim javnim tijelima i ostalim sudionicima.
- 5.2.** *Potpisnici* će u svoj program edukacije uključiti sljedeće teme koje su navedene i u odredbi 18.2. *Kodeksa*. Teme i sadržaje treba prilagoditi potrebama ciljne skupine. Informacije o tim temama bit će javno dostupne:
- načela i vrijednosti vezani uz čist sport
 - prava i obaveze *sportaša, pratećeg osoblja sportaša* i ostalih skupina navedenih u Kodeksu
 - načelo *stroge odgovornosti*
 - posljedice doppinga, npr. tjelesno i mentalno zdravlje, društveni i ekonomski učinci te sankcije
 - kršenja antidopinškog pravila
 - tvari i metode *s popisa zabranjenih tvari*
 - rizici korištenja dodataka prehrani
 - uzimanje lijekova i *terapijska izuzeća*
 - postupci *testiranja*, uključujući urin, krv i *biološku putovnicu sportaša*
 - uvjeti *skupine određene za testiranje* uključujući podatke o lokaciji i korištenje sustava *ADAMS*
 - iskazivanje sumnji vezanih uz doping.
- 5.3.** *Edukacija* vezana uz teme iz odredbe 5.2. mora biti omogućena *skupini određenoj za testiranje*.
- 5.4.** *Potpisnici* će utvrditi ishode učenja za svaku ciljnu skupinu iz skupine za edukaciju. Za svaku temu ishodi učenja opisuju ono čega polaznik treba biti „svjestan“, što polaznik treba „razumjeti“ i „moći učiniti“. U svakoj fazi razvoja polaznici trebaju pokazati stečene kompetencije i vještine.
- 5.5.** *Potpisnici* će prilagoditi *edukacijske* aktivnosti polaznicima s invaliditetom ili posebnim potrebama u skupini za edukaciju.

- 5.6.** Odredba 5.5. odnosi se i na *maloljetnike* u *skupini za edukaciju*, uz osiguravanje da su *edukacijske* aktivnosti prilagođene njihovom stupnju razvoja u skladu sa zakonskim zahtjevima.
- 5.7.** *Potpisnici* će odabrati odgovarajuće *edukacijske* aktivnosti za postizanje ciljeva iz *plana edukacije*. Načini provedbe mogu uključivati predavanja uživo, e-učenje, brošure, info pultove, *web* stranice itd. kao što je opisano u *smjernicama za edukaciju*.
- 5.8.** *Potpisnici* će odabrati *edukatore* koji će biti zaduženi za provedbu *edukacije* uživo. *Edukatori* trebaju biti stručni u polju *edukacije temeljene na vrijednostima* i u svim temama navedenim u odredbi 18.2. *Kodeksa, Međunarodnog standarda za edukaciju* i *smjernica za edukaciju*.
- 5.9.** U planiranje i razvoj *plana edukacije* *potpisnici* trebaju uključiti *sportaše* kako bi osigurali da su aktivnosti u skladu sa stupnjem njihovog razvoja. Kada je to prikladno, *potpisnici* trebaju razmotriti uključivanje *sportaša* u provedbu *edukacijskih* aktivnosti.

[Komentar poglavlja 5: Kao pomoć potpisnicima WADA nudi niz edukacijskih alata za lakše pristupanje različitim ciljnim skupinama.]

6.0. Vrednovanje programa edukacije

- 6.1.** *Potpisnici* će jednom godišnje vrednovati svoj *program edukacije*. Vrednovanje treba uključiti i *plan edukacije* za sljedeću godinu. Izvješće o vrednovanju će se na zahtjev *dostaviti WADA-i* uz sažetak na engleskom ili francuskom jeziku.
- 6.2.** Vrednovanje će se temeljiti na svim dostupnim informacijama i podacima vezanim uz zadane ciljeve u *planu edukacije* i utvrditi u kojoj mjeri su oni ispunjeni.
- 6.3.** Kada je moguće, *potpisnici* trebaju tražiti partnerstvo u sustavu obrazovanja ili s drugim znanstvenim ustanovama radi dobivanja potpore u svrhu vrednovanja i istraživanja. Kod postupaka vrednovanja mogu se koristiti istraživanja na polju društvenih znanosti.

[Komentar odredbe 6.3.: U svrhu vrednovanja programa i osmišljavanja edukacijskih aktivnosti WADA nudi dokaze iz istraživanja u polju društvenih znanosti.]

TREĆI DIO: ULOGE I ZADAĆE, SURADNJA I ODGOVORNOST *POTPISNIKA*

7.0. Uloge i odgovornosti *potpisnika*

7.1. Općenito

7.1.1. Odredba 18.1. *Kodeksa* glasi: „Svi *potpisnici* će u okviru svojih dužnosti i u međusobnoj suradnji planirati, provoditi, pratiti, vrednovati i promicati programe edukacije u skladu s odredbama *Međunarodnog standarda za edukaciju*.“

Ciljevi trećeg dijela su:

- a) pojasniti glavne zadaće svakog *potpisnika* vezane uz *edukaciju*
- b) opisati kako suradnja može smanjiti ponavljanje posla i povećati učinkovitost programa edukacije te
- c) sažeti zahtjeve *Međunarodnog standarda za edukaciju* koje su *potpisnici* dužni poštivati.

7.2. *Nacionalne antidopinške organizacije*

7.2.1. Svaka *nacionalna antidopinška organizacija* bit će nadležna u svojoj državi za *edukaciju* vezanu uz čisti sport. *Nacionalne antidopinške organizacije* trebaju podupirati načelo da *sportašev*o prvo iskustvo s antidopingom treba biti kroz *edukaciju*, a ne kroz *dopinšku kontrolu*.

7.2.2. Svaka će *nacionalna antidopinška organizacija* osmisлити program edukacije osoba za koje je nadležna i koje su uključene u njezinu skupinu za edukaciju. *Nacionalne antidopinške organizacije* dokumentirat će plan edukacije da pokažu kako će se njihov program edukacije provoditi i pratiti. *Nacionalne antidopinške organizacije* vrednovat će jednom godišnje svoje programe edukacije.

7.2.3. Nadalje, *nacionalne antidopinške organizacije* mogu imati ulogu i u *edukaciji*:

- a) *sportaša međunarodne razine* u suradnji s relevantnim međunarodnim savezom
- b) mladih *sportaša* u suradnji s nacionalnim savezima i

c) djece i mladih kroz programe škola i/ili sportskih klubova u suradnji s javnim vlastima, što može uključivati promicanje integriranja edukacije koja se temelji na vrijednostima u postojeću edukaciju ili sportski sustav.

7.2.4. U skladu s odredbom 20.3.13. *Kodeksa*, međunarodni savezi traže od nacionalnih saveza provođenje *edukacije* u koordinaciji s dotičnom *nacionalnom antidopinškom organizacijom*. Zbog toga će oni biti angažirani kao ključan partner i u tome će ih podržati nacionalna antidopinška organizacija.

7.2.5. *Nacionalne antidopinške organizacije* koje su dio mreže *regionalnih antidopinških organizacija* jednom će godišnje dostaviti svoj plan edukacije i njegov pregled/sažetak *regionalnim antidopinškim organizacijama*.

7.3. Međunarodni savezi

7.3.1. Programi edukacije namijenjeni za *sportaše međunarodne razine* u skladu s kriterijima iz odredbe 18.2.3. *Kodeksa* bit će prioritet međunarodnim savezima. Svaki međunarodni savez treba podržavati načelo da *sportašev* prvi susret s antidopingom treba biti kroz *edukaciju*, a ne kroz *dopinšku kontrolu*.

7.3.2. Svaki će međunarodni savez osmisлити program edukacije za osobe pod njegovom nadležnošću iz svoje skupine za edukaciju. Međunarodni će savezi dokumentirati plan edukacije da pokažu kako će provoditi i pratiti program edukacije. Međunarodni savezi jednom će godišnje vrednovati svoje programe edukacije.

7.3.3. Međunarodni će savezi na *međunarodnim sportskim događajima*, gdje će se provoditi *testiranje* i gdje su ovlaštteni za *testiranje*, razmotriti provedbu edukacije vezane uz sportski događaj. *Edukaciju* treba provesti u suradnji s lokalnom *nacionalnom antidopinškom organizacijom* ili, kada je primjenjivo, s *regionalnom antidopinškom organizacijom*, nacionalnim savezom i *organizatorom velikog sportskog događaja*. *Sportaši* i njihovo *prateće osoblje* koji sudjeluju na *međunarodnim sportskim događajima* trebaju proći *edukaciju* prije *sportskog događaja* u skladu s poglavljem 5.

7.3.4. Međunarodni će savez tražiti od nacionalnih saveza provođenje *edukacije* u suradnji s nadležnom *antidopinškom organizacijom* ili u skladu s odredbom 20.3.13. *Kodeksa*.

[Komentar odredbe 7.3.: Ništa ne sprječava međunarodne saveze da educiraju sportaše koji nisu međunarodne razine i njihovo prateće osoblje, a za koje su nadležni. Međunarodni savezi dužni su dati upute da se programi edukacije vezane uz sportski događaj koje u njihovo ime provode drugi potpisnici, nacionalni savezi ili treće strane odvijaju u skladu s Međunarodnim standardom za edukaciju.]

7.4. Organizatori velikog sportskog događaja

7.4.1. *Organizatori velikog sportskog događaja* osigurat će provedbu *edukacijskih* aktivnosti na *sportskim događajima* pod njihovom nadležnošću u skladu s odredbom 20.6.8. *Kodeksa*. *Edukacija vezana uz sportski događaj* može doprijeti i pozitivno utjecati na širu publiku, uključujući javnost i medije.

7.4.2. *Organizatori velikog sportskog događaja* razmotrit će *edukaciju vezanu uz sportski događaj* na svim *sportskim događajima* gdje će se provoditi *testiranje* u njihovoj nadležnosti. *Sportaši* i *prateće osoblje sportaša* koji se natječu i sudjeluju na njihovim *sportskim događajima* trebaju proći *edukaciju* prije *sportskog događaja*. *Edukaciju* treba provesti u suradnji s lokalnim organizacijskim odborom, *nacionalnom antidopinškom organizacijom* i relevantnim međunarodnim i nacionalnim savezima.

7.5. Nacionalni olimpijski odbori/Nacionalni paraolimpijski odbori

7.5.1. U skladu s odredbom 20.4.6. *Kodeksa*, tamo gdje ne postoji *nacionalna antidopinška organizacija*, *nacionalni olimpijski odbor* (ili, kada je primjenjivo, *nacionalni paraolimpijski odbor*) bit će nadležan za *edukaciju* u svojoj državi u skladu s odredbom 7.2.

7.5.2. Tamo gdje postoji *nacionalna antidopinška organizacija*, *nacionalni olimpijski odbor* (ili, kada je primjenjivo, *nacionalni paraolimpijski odbor*) surađivat će sa svojom *nacionalnom antidopinškom organizacijom* kako bi se osiguralo da *sportaši* i *prateće osoblje sportaša* koji su odabrani za sudjelovanje u olimpijskim/paraolimpijskim igrama (ili bilo kojem *sportskom događaju* na kojem sudjeluje ili čiji je domaćin *nacionalni olimpijski odbor* ili, kada je primjenjivo, *nacionalni*

paraolimpijski odbor) prođu *edukaciju* prije *sportskog događaja* u skladu s poglavljem 5.

7.5.3. *Nacionalni olimpijski odbor* (ili, kada je primjenjivo, nacionalni paraolimpijski odbor) tražit će od nacionalnih saveza da provedu *edukaciju* u koordinaciji s dotičnom *nacionalnom antidopinškom organizacijom* u skladu s odredbom 20.4.12. *Kodeksa*.

7.6. Regionalne antidopinške organizacije

7.6.1. *Regionalne antidopinške organizacije* pružat će podršku svojim državama članicama u provedbi *programa edukacije* i promicat će *edukaciju* u skladu s odredbom 21.4.7. *Kodeksa*.

7.6.2. *Regionalne antidopinške organizacije* surađivat će s *nacionalnim antidopinškim organizacijama*, vladama i nacionalnim olimpijskim odborima (ili, kada je primjenjivo, nacionalnim paraolimpijskim odborom) u svojoj regiji radi pružanja podrške u koordinaciji i provedbi *programa edukacije*.

7.6.3. *Regionalne antidopinške organizacije* trebaju služiti kao centar za *edukaciju* u svojoj regiji u kojem se prikupljaju relevantni sadržaji i materijali vezani uz *programe edukacije nacionalne antidopinške organizacije* te ih trebaju staviti svima na raspolaganje.

7.7. Svjetska antidopinška agencija (WADA)

7.7.1. *WADA* će svojim dionicima pružati podršku u razvoju i provedbi učinkovitih *programa edukacije* u skladu s *Međunarodnim standardom za edukaciju*.

7.7.2. *WADA* će osigurati materijale za *edukaciju* tako da ih izravno mogu koristiti *potpisnici* ili druge osobe.

7.7.3. *WADA* će biti odgovorna za osiguravanje usklađenosti s *Međunarodnim standardom za edukaciju* i *Kodeksom* kroz postupak za *usklađenost s Kodeksom* i u skladu s *Međunarodnim standardom za sukladnost potpisnika s Kodeksom*.

8.0. Suradnja i priznavanje drugih *potpisnika*

8.1. *Potpisnici* će koordinirati svoja edukacijska nastojanja kako bi smanjili ponavljanje i maksimalno povećali učinkovitost svojih programa edukacije. Točnije:

- a) kod planiranja *edukacijskih* aktivnosti *potpisnici* će se savjetovati s drugim relevantnim *potpisnicima*
- b) kada je primjenjivo, *potpisnici* će unaprijed dogovoriti uloge i zaduženja u *edukaciji vezanoj uz sportski događaj*. To treba napraviti u skladu s ulogama i zaduženjima opisanim u poglavlju 7.
- c) *potpisnici* će na zahtjev dijeliti svoje *planove edukacije* ili njihov pregled/sažetak s ostalim relevantnim *potpisnicima*.

8.2. Priznavanje programa edukacije

8.2.1. *Potpisnici* će priznati *programe edukacije* drugih *potpisnika* i mogu polaznicima priznati dovršetak tih programa (u njihovoj *skupini za edukaciju*) ako su provedeni u skladu s poglavljem 5. Priznavanje treba jasno priopćiti ostalim relevantnim *potpisnicima* i *skupini za edukaciju*. Ovaj postupak bi trebao rasteretiti *sportaše* i *prateće osoblje sportaša* te smanjiti ponavljanje *edukacije*. Priznavanje također može pomoći *potpisnicima* da učinkovitije rangiraju i usmjere svoje aktivnosti te da se usredotoče na ciljne skupine koje su nedovoljno zastupljene.

9. Odgovornost

9.1. *Potpisnici* će biti odgovorni za sljedeće:

- a) dokumentirani *plan edukacije* koji uključuje:
 - i. procjenu trenutne situacije
 - ii. stvaranje *skupine za edukaciju* (uz razloge za sve *sportaše* i *prateće osoblje sportaša* koji nisu u nju uključeni i način na koji će se to pitanje rješavati u budućnosti)
 - iii. ciljeve i povezane aktivnosti te
 - iv. postupke praćenja

- b) godišnje vrednovanje programa edukacije, uključujući izvješća o svim ciljevima iz plana edukacije
- c) postupak za usklađenost s Kodeksom i posljedice u skladu s *Međunarodnim standardom za sukladnost potpisnika s Kodeksom*.